



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

**Stephani Thevpoli Bened. F. Patric. Veneti,  
Academicarum Contemplationum Lib. X**

**Piccolomini, Francesco**

**[Basel], 1590**

**VD16 ZV 12463**

An Anima iuncta corpori, valeat per Ideas intelligere. Cap. 3.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-12918**

damēta Peripatetica explicanda sunt, vt satis constat.

*An anima iuncta corpori, valeat per Ideas  
intelligere.*

## CAP. III.

**D**Alet proculdubio homo, per rationes animæ insertas, de rebus rectam habere opinionem; & ideo opinio ita dicitur esse hominis propria, vt intelligentia Deorum. At, num valeat anima corpori iuncta, ad ideas eleuari, & per eas intelligere; non leuis est dubitatio. Non enim apparet; quomodo anima adeo depressa, adeo terrena inole grauata, valeat ad supernā idearum lucem extolli, cum eisque coniungi. Insuper non apparet; quomodo iuncta corpori, sine virtute imaginādi intelligere valeat. Vulgata est Peripateticorum sententia, oportere intelligentem phantasmata speculari: in nexu autem animæ cum mente, & ideis, anima imaginationis ope non amplius vitur: non itaq; apparet, animam iunctam corpori per ideas posse intelligere. Attamen si ad Platonis verba, & sententias conuertimur; asserendum est; hominem posse quidem, sed cum difficultate, & rarò per ideas intelligere. Hoc affirmat Plato in Timæo inquit; Veræ opinionis virum quemlibet esse participem; intelligentiæ verò, Deos quidem omnes, homines verò paucos, &c. at intelligētia ea est, quæ ad ideas anle

mam eleuat. Præterea, id ipsum in quinto, & in sexto dialogis de Repub. confirmavit; dum in homine, nedum opinionem, verum etiam intelligetiam consideravit. Præterea, id ipsum ex eo lucidius colligitur; quia Plato affirmavit hominem in hac quoque vita posse esse felicem; quamvis id eueniat valde raro, & magna cum difficultate: felicitas nobis non conuenit sine nexu cum ideis. Præterea, ratione quoque eandem sententiam confirmare valemus: cum enim anima à mente pendeat, & in hoc corpore sæpe soluta viuat, despiciens cuncta ad corpus pertinentia; putandum est in ea libertate, cum suo principio, suaque perfectione coniungi; quod nobis ostendunt vaticinia diuinationesque per somnia. Hinc dicunt Platonici, virtutes morales nos liberare à vehementia perturbationum; contemplatrices verò ab imaginatione, & sensibus. Hinc quoque ratio colligitur, cur scientiæ dicantur aquæ viuæ; quibus insperæ alæ animæ, plumas per lapsum eius decidas, vel fractas reficiunt, ac in integrum restituunt. Alæ enim sunt facultates animæ, ad superna ducentes. Plumæ sunt; tum naturales instinctus ad bonum, & verum; tum rationes ei insertæ: quæ decidunt, vel franguntur in descensu ad corpus, & coniunctione cū eo; reficiuntur autem per scientias, quasi per viuas aquas, ex idearum, rationumque fontibus manantes, vitamque animæ restituentes. **Cum itaque scientiæ sint aquæ viuæ, alas reficientes;**

cientes; iure nos ad ideas eleuant, & cum eis animam neſtunt. Propterea non iniuria Plato in Phædro alas animi augeri aſſeruit illis omnibus, quæ ad ſuperna nos eleuant; vt Pulchritudine, Sapientia, & ſimilibus: & conueniente metaphora in eodem dialogo conſiderauit currum vitarum animæ, Aurigam eius, equos ducentes, calcaria; & demum cuncta conferentia ad animæ eleuationem, eiusque nexum cum mente, & ideis. Simplicius in tertium de anima rectè dixit, animam nonnunquam viuere vitam ſeparatam, quamuis ſit iuncta corpori: quod verum eſt ex ſententia Platonis, at ex ſententia Ariſtot. nequaquam: nunquam enim anima, iuxta Ariſtotelem, ſiue imaginatione operatur; verùm ſemper habet imaginationem antecedentem: at ex ſententia Platonis ſecùs ſe habet. Ratio diuerſitatis eſt: quoniam, ex ſententia Ariſtotelis, noſtra ſcientia penitus pèdet ex phantaſmatibus: ex opinione verò Platonis, phantaſmata ſolùm excitant; at propriè ſumpta intelligibilia, ſeruantur in ſubſtantia animæ, & mentis. Hinc pendet, quòd Plato, & Ariſtoteles, in alio diſſentire coguntur; ſi ſeruare volunt initia, & fundamenta ſua: Nam ex ſententia Ariſt. intellectus non ſeruat; ſed deſinente actu intelligendi, ſolùm ſeruantur phantaſmata ad imaginationem pertinentia: At ex opinione Platonis; in virtute imaginandi, ſeruantur phantaſmata; in anima rationali, rationes; in men-

te ideæ per quas mens sine anime, & anima sine virtute imaginandi, intelligere valent.

*De Hominis felicitate. CAP. IV.*

**H**omo, qui inter animalia solus mundi ciuis nuncupari meretur; cum solus sit rationis, & mentis particeps, natus præesse aliis; quoniam à cœlo descendit in terras, etiam à terris debet censerī aptus eleuari in cœlum: facilis est quidem ei descensus, ascensus verò difficilis; non ita tamen, vt studio, & sollicitudine difficultatem superare non valeat: in quo ascensu putandum est, esse positum summum bonum eius. Id ipsum ex eo patet; quoniam conspiciamus omnes homines interna quadam animi commotione felicitatem expetere, & quærere: ne autem illa naturalis propensio sit inanis, putandum est paratam eis esse felicitatem; in qua, tanquam in postremo fine requiescât. Et præsertim; quia si secus esset, noster appetitus inaniter in infinitum progrediretur, nec finē ullū adinuenire posset. Præterea, id ipsum confirmatur; quia anima rationalis, affinitatis nexu, cum diuinis est iuncta; ideo diuinarum conditionum debet esse particeps: conditio autem, ac veluti affectio diuinorum, felicitas est. Fateamur itaque natum esse hominem assequi felicitatem: de qua variæ Philosophorū fuere opiniones. Nam quicumque hanc solam mortalem nouere vitam, & ad futuræ notitiæ eleuari non potuerūt; in hac sola hominū conuenire